

tura del poble, perquè sense ella tots els savis serien una cosa artificiosa i estranya, dins de Catalunya.

Mentre els nostres savis siguin en mig del poble tan estrangers com el més estranger que de llunyes terres vingui, no ens interessin, perquè no són encara un tros de terra catalana. (*Grans aplaudiments.*)

No som uns barbres, amics, no. La nostra embranzida ha servit per què caiguin codis que no us havien aprofitat mai per a treure-us un dolor o donar-vos una llibertat. La vostra embranzida cal que serveixi, però, per a dictar el nou codi i la nova llei i per a donar a Catalunya la nova justícia.

Per a donar aquest sentit a la Revolució, ens trobem, a Catalunya, en condicions ben favorables. Precisament la irrupció austriaca i borbònica portaren com a conseqüència el desplaçament de l'aristocràcia catalana i així és com a les darreries del segle XVIII Catalunya, eminentment menestrala, es trobava preparada per absorbir les idees de la Revolució francesa. I en no tenir, entre nosaltres, una aristocràcia podrida, tampoc hem tingut una cultura podrida. I ens serà relativament fàcil el trànsit d'una civilització caduca a una de jove.

I aquesta nova civilització serà la concreció del somni de Francesc Macià creant una cultura proletària, fent aptes als obrers per a encarregar-se de la producció.

Perquè la vida, en termini breu, cal que sigui pels treballadors. Ells estan adolorits, doncs cal fer-los justícia. Tinguem en compte l'exemple de Rússia, el poble-Crist que es sacrifica per la nova humanitat, cercant la fórmula d'establir damunt la terra la justícia social.

I des d'ara, des que Catalunya podrà governar-se a ella mateixa, cal fer tasca. Exaltant i precisant la personalitat dels Sindicats obrers, hom pot confiar-los, de bell antuvi, un munt de coses, com són els serveis públics. Recordeu com Macià tracta de fer amb els obrers de la Germania de Sant Pere Pescador, del Port de Barcelona, el primer assaig de col·lectivització del treball. (*Forts aplaudiments.*)

Cal creure que aquests moments històrics són decisius. Una revolució no és una cosa que es faci en un dia ni es faci en un mes ni es faci en un any. Pregunten molts:—Què heu fet durant un any?—Hem fet una cosa molt gran: enderrocar el que hi havia i preparar la tasca nova. Si una revolució s'acabés en un any no aprofita-

ria per a res, perquè no podria complir la seva obra. L'obra d'una revolució que acaba en un any no és una revolució: és un aldarull, una quarrelada que no té eficàcia.

Avui Catalunya està en les nostres mans i hem de pastar-la de bell nou. Amics, posem tota la fe i tot el fervor en aquesta nova plasmació de la nostra terra.

La fe i l'entusiasme no enganyen mai. Podrien enganyar-nos aquells homes que ens parlaven de temps passats i en moments que no eren els nostres, però nosaltres, posant tota la vibració, tot l'entusiasme en aquest moment actual, no podem enganyar-nos.

Tinguem en compte que avui tenim en les nostres mans, no solament la nostra llibertat, sinó la llibertat dels nostres fills i la dels nostres néts i fins tota la història catalana que vindrà després de nosaltres.

Estem en un dels moments gloriosos que de tant en tant tenen els pobles i ens cal ésser dignes d'aquest moment. Ens cal fer de la nostra ensenya l'ensenya de l'ideal i de les quatre barres quatre flames enceses que s'enfilin i il·luminin la nostra llibertat. (*Una perllongada ovació que li tributen els assistents a peu dret, acull les darreres paraules del conferenciant.*)

la marca de l'esclau

per

nicolau battestini

Quan un poble ha recobrat la seva consciència nacional cal que es desposseeixi de totes aquelles empremtes amb què els anys d'opressió i servitud l'han segellat, puix d'aquesta manera és com assegura millor la continuïtat i l'increment de la llibertat restaurada. Es, aquest, el cas de la nostra Catalunya que col·lectivament està en peu i reivindica la seva llibertat nacional, però que en multitud de casos individuals que arriben, sens dubte, a constituir la majoria no manifesta prou bé, amb aquella fermesa patriòtica pròpia del moment, la voluntat de desprendre's dels mals hàbits adquirits o imposats en el temps de la servitud. Perquè veiem com una munió de coses que podrien haver-se esmenat no han estat esmenades, encara, per manca d'abrandament patriòtic. De totes elles, indubtablement, la que més estigmatitza el fervor ciu-

datà de multitud de catalans, posant en relleu llur dèficit patriòtic, és l'oblit en què hom té la nostra llengua catalana, usant el castellà, molt digne i respectable, però llengua forastera, en tota una sèrie d'actes i exterioritzacions de la pròpia personalitat, en què no és pas interdit l'ús del català. Puix si en els actes i relacions que tenen caire d'oficialitat el català no ha assolit plenament els seus furs i podria estar, en certa manera, justificat el seu abandó, en tots els actes i manifestacions de la vida privada dels catalans res no els impideix usar la pròpia llengua i res no els lliga a manifestar-se en castellà.

Fa pena veure tants de rètols en castellà; rebre tanta correspondència, fulls de propaganda, avisos, etc., en castellà. Ens trobem sovint, i no cal dir amb quin astorament, que un amic que nosaltres tenim per un bon cata-

là i fins i tot per un resolut catalanista ens passa la seva tarja i està també en castellà.

I tot això cal acabar-ho, i la manera d'acabar-ho està en la propaganda persistent i digna, de la llengua nostrada. Perquè no cal negar que si quan a hom li és presentat un rebut, posem per cas, en castellà, el rebutgés fins i tant que li presentessin en català, les grans companyies d'aigua, gas, electricitat, telèfon, etc., s'apressarien a fer llurs rebuts en català. I si a l'amic comerciant, professional, etc., li fésim avinent amb paraules dignes i elevades el mal que fa a la catalanitat usant el castellà en els seus actes de propaganda i li fésim veure, a l'ensens, que la millor propaganda per als veritables catalans, ultra la virtut dels productes o dels actes, és veure enlairada i honorada la llengua catalana, aleshores, en un tant per cent ben gran de casos, veuríem com és posada en el lloc que li correspon.

Llegiu cada dia «L'Opinió»
i «La Humanitat». Comprreu
cada dissabte «VISCA!!»